
Strateginen sopimus 2017, sivistystoimiala

1.1 Kuvaus toiminnasta (kh)

Sivistystoimialan tavoitteena on järjestää korkeatasoisia ja laadukkaita kasvatus- ja opetuspalveluja, jotka johtavat aktiiviseksi yhteiskunnan jäseniksi. Henkilöstö on laadukkaan kasvatuksen lähtökohta, joten henkilöstön osaamiseen kohdennetaan resursseja.

Varhaiskasvatusta järjestetään varhaiskasvatustilain mukaisesti kaupungin omissa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimena varhaiskasvatustoimintana. Kaupungin ohjaamaa ja valvomaan yksityistä varhaiskasvatusta hankitaan pääsääntöisesti palvelusetelillä. Yksityiset palveluntuottajat tuottavat päiväkotihoidon, ryhmäperhepäivähoitoa, perhepäivähoitoa sekä leikkitoimintaa. Esiopeusta järjestetään päiväkodeissa ja kouluissa. Esiopeusta ostetaan myös yksityisiltä palveluntuottajilta.

Perusopetusta järjestetään perusopetustilain ja opetussuunnitelman mukaisesti oppivelvollisille. Turun kaupungissa on erikoisluokkatoimintaa mm. kielissä, matematiikassa, liikunnassa, musiikissa ja kuvataiteessa. Kaupungin koulujen lisäksi Turussa perusopetusta tarjoavat myös Turun normaalikoulu sekä Turun Steiner-koulu.

Lukiokoulutusta järjestetään lukiolain ja opetussuunnitelman mukaisesti. Lukiokoulutusta

annetaan suomenkielisenä Turun kaupungin kuudessa päivälukiossa sekä Turun iltalukiossa, ruotsinkielisenä Katedralskolan i Åbossa ja englanninkielisenä Turun kansainvälisessä koulussa. Kaupungin lukioiden lisäksi Turussa lukiokoulutusta tarjoavat myös Turun normaalikoulun lukio sekä Turun Steiner-koulun lukio. Erityinen koulutustehtävä Turun lukioilla on Kerttulin lukiossa (urheilu- ja ICT-linjat), Puolalanmäen lukiossa (musiikki), Turun klassillisessa lukiossa (ilmaisulinja) ja Turun Suomalaisen Yhteiskoulun lukiossa (meri- ja luonnontiede-linjat) sekä lisäksi Turun Normaalkoulussa (IB-linja).

Nuorten ammatillista koulutusta tarjotaan suomeksi ja ruotsiksi ammatillisen koulutuksen lain ja ammatillisten perustutkintojen perusteiden mukaisena tutkintoon johtavana koulutuksena Turun ammatti-instituutissa. Ammatillisten perustutkintojen lisäksi tarjotaan valmistavaa ja valmentavaa koulutusta.

Oppisopimuskoulutusta tarjotaan Turun oppisopimustoimistossa. Oppisopimuskoulutus toteutetaan henkilökohtaisen opetussuunnitelman perustalta, joka perustuu koulutuskohdaksiin opetussuunnitelmiin.

Ammatillista aikuiskoulutusta tarjotaan ammatillisen aikuiskoulutustilain mukaisena Turun ammatti-instituutissa näyttötutkintoperusteisesti sekä ammatillisesti täydentävää että ammatillisiin perustutkintoihin valmistavaa koulutusta. Koulutusta toteutetaan valtionosuusperusteisen lisäksi työvoimapolitiittisena, oppisopimuskoulutuksena sekä muuna maksullisena koulutuksena.

Turun työväenopistoissa tarjotaan vapaan sivistystyön lain mukaisesti opetusta Turun suomenkielisessä työväenopistossa sekä suo-

men että muilla kielillä ja Åbo svenska arbetarinstitutissa ruotsinkielellä.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (kh)

Perusopetusta rahoittavan peruspalvelujen valtionosuuksien leikkaaminen, erillisavustusten väheneminen ja toisen asteen yksikköhintojen aleneminen ovat heikentäneet Turun kaupungin taloudellista tilannetta. Talouden tasapainotus edellyttää myös sivistystoimialalla toimintojen sopeuttamista. Taloudellisten resurssien riittävyyden ja kohdentamisen lisäksi haasteina sivistystoimialan palveluja järjestettäessä ovat kaupunginosien eriarvoistuminen ja väestörakenteen muutos.

Kaupungin asukasluku kasvaa noin 1800 asukkaalla vuodessa. Tämä lisää myös sivistystoimialan palveluiden kysyntää. Myös muun kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien määrä on edelleen nopeassa kasvussa.

Nuorisotakuu edellyttää, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, harjoittelu- opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Sivistystoimiala huolehtii osaltaan koulutustakuun toteuttamisesta siten, että kaikille opinhaluisille voidaan tarjota opiskelupaikka.

Sopimuskauden merkittävimmät uudisrakennushankkeet ovat Syvälahden ja Yli-Maarian koulun ja

päiväkodin kokonaisuudet. Oppilaitoksia ja päiväkoteja peruskorjataan laajasti. Vuoden 2017 merkittävin peruskorjauskohde on Turun Suomalaisen Yhteiskoulun lukio ja vuonna 2018 Puolalan koulu.

Varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavat lainsäädäntö ja valtakunnallinen ohjeistus sekä kuntien omat ohjausasiakirjat. Kaupunginhallitus päätti 18.4. 2016 § 154, ettei subjektiivista oikeutta rajata tai ryhmäkokoja kasvateta. Varhaiskasvatussuunnitelmasta tulee normiasiakirja 1.8. 2017 oppilaitosten opetussuunnitelmien tapaan. Lainsäädäntö, kaupungin omat tavoitteet ja palvelujen kysynnän kasvu antavat reunaehdot varhaiskasvatuksen palvelujen järjestämiselle ja kehittämiselle.

Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelma on uudistettu siten, että uudet opetussuunnitelmat ovat kunnissa käytössä elokuussa 2016.

Perusopetuksessa oppilasmäärät ovat kääntyneet kasvuun erityisesti alakouluissa. Sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen osalta palvelujen kysynnän kasvun taustalla on kaupungin asukaslunun merkittävä kasvu.

Hallitusohjelmassa panostetaan digitalisointiin kuitenkin voimakkaasti ja tarkoitukseen on luvattu 300 miljoonaa euroa valtakunnallisesti. Sivistystoimiala valmistautuu hankkimaan uudet päätelaitteen vuosiluokille 4 ja 7 vuoden 2017 aikana.

Laitteet tulevat oppilaille henkilökohtaisiksi kolmen vuoden käyttöajalla. Siten kaikilla 4.-9. -luokkalaisilla on päätelaite 1.8. 2019 lukien.

Yhteisvalinnassa perusasteen päättäneet ja lisäopetuksen, valmistavan koulutuksen tai kansanopiston opinnot suorittaneet sekä ilman toisen asteen tutkintoa olevat saavat lisäpisteitä toisen asteen opiskelijavalinnoissa yhteisvalinnassa. Toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneet ohjataan aikuiskoulutukseen.

Lukioiden uudet opetussuunnitelmat on otettu käyttöön syksyllä 2016.

Aikuiskoulutuksen osalta merkittävä muutos tulee olemaan kilpailuneutraliteettiin liittyvä kuntalain muutos, joka kieltää kuntia osallistumista maksullisista koulutuksista käytäviin kilpailutuksiin.

Hallituksen valmistelussa olevan ammatillisen koulutuksen reformin ennakoidaan aiheuttavan ammatilliseen koulutuksen merkittäviä supistustoimia vuosille 2016 -2017. Ammatillisen koulutuksen reformi poistaa vuonna 2018 jaottelun nuorten ja aikuisten ammatilliseen koulutukseen, jona jälkeen ammatillinen koulutus muodostaa yhden kokonaisuuden.

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet (kv)

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisema Koulutus ja tutkimus vuosina 2011 - 2016 Kehittämissuunnitelma linjaa toimialan järjestämien palvelujen kehittämistä valtakunnallisesti. Suunnitelman voimassaoloaikana on laadittu Turun kaupungin paikallinen kehittämissuunnitelma: kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi 27.8.2014 koulutuksen järjestäjän paikallisen kehittämissuunnitelman vuosille 2015 - 2020. Valtio ei enää tee uutta kehittämissuunnitelmaa.

Kehittämistyön keskiössä ovat nuorisotakuun toteuttaminen erityisesti koulutustakuun osalta, osallisuus ja koulutuksellinen tasa-arvo, vieraskielisen väestön suomen ja ruotsin osaamisen kehittäminen sekä hyvinvoinnin lisääminen. Kehittämissuunnitelmassa tehdään tiivistä yhteistyötä kaupunkitasolla, seudullisesti, maakunnallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisestikin.

Pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen pyritään siirtämällä toiminnan painopistettä entistä enemmän aikuisten kouluttamisen suuntaan.

Erityisesti peruskoulussa terveyden edistämisen painopiste on kansallisen kärkihankkeen eli Liikkuva Koulu-projektin toteuttamisessa yhdessä vapaa-aika- ja kiinteistötoimialojen kanssa. Lisäk-

si kehitetään päiväkotien ja oppilaitosten kalusteita uusien oppimisympäristöjen ja paremman ergonomian edellyttämällä tavalla. Päiväkotien ja oppilaitosten tarjottavia aterioita viedään entistä terveellisempään suuntaan.

Yksinäisyyden vähentämisessä korostetaan edelleen kiusaamisen vastaista toimintaa ja toisaalta turkulaistumisen edistämistä. Lisäksi koulutuksen nivelvaiheissa pyritään tehokkaampaan ryhmäytämiseen. Erityiskohteeksi otetaan ulkopaikkakuntalaisten ryhmäyttäminen nuorisosteen alussa

Vanhemmuuden tukeminen on sivistystoimialan perustoimintaa. Varhaiskasvatuksessa on käynnissä kasvatuskumppanuushanke.

Toisen asteen koulutuksen vetovoimaa ja laatua kehitetään sekä läpäisyastetta pyritään edelleen vahvistamaan puuttumalla keskeyttämisen syihin ja tukemalla valmistumista sekä kehittämällä pedagogiikkaa. Ammatillista koulutusta pitää nuorten osalta kehittää luokamuotoisuudesta sisältökeskeisyyteen lukioden tapaan.

Opettajien pedagogista osaamista, tieto- ja viestintätekniikan valmiuksia ja työelämäyhteyksiä vahvistetaan. Oppimisympäristöjä arvioidaan ja niitä kehitetään ottamalla huomioon opetuksen digitalisaation mukana tuomat uudistukset.

Perusopetuksen ja lukioden palveluverkko on toimiva. Em. palveluiden koulurakennuksista osa on peruskorjauksen tarpeessa. Varhaiskasvatuksen

palveluverkko on muotoutunut aikanaan ilman kokonaissuunnitelmaa. Rakennukset ovat tyydyttävässä kunnossa ja palveluverkko vaatii tarkastelua useissa kaupunginosissa. Myös ammatillisen koulutuksen käytössä olevat rakennukset ovat peruskorjauksen tarpeessa vuoteen 2030 mennessä. Ennen peruskorjauksiin ryhtymistä tulisi selvittää yksiköiden määrän vähentämistä ja oppimisympäristöihin tehtäviä muutoksia.

Oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta ja tasa-arvoisuutta vahvistetaan.

Valtionosuuteen oikeuttavat ammatillisen koulutuksen aloituspaikat paikat pidetään käytössä talousarvion sallimissa rajoissa.

Sivistystoimiala on aktiivisesti mukana tiedolla johtamisen kehittämishankkeissa, jolla pyritään saamaan tietoa eri järjestelmistä aiempaa nopeammin ja tehokkaammin.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvioesityksessä ei ole voitu varautua toimintoihin, joiden osalta puuttuvat valtion päätökset ja joiden rahoittamiseen on saatavissa valtionosuuksia. Tällä sopimuksella kaupunginvaltuuston on sitouduttava talousarviovarauksiin, joiden toteutuminen edellyttää lisätalousarviota ja muulla tavoin huomioon ottamista, jos valtio tekee näiden rahoittamiseksi positiiviset päätökset.

1.4 Lausekkeet

Lausekkeet Kv

Tuodaan vuoden 2017 aikana päätettäväksi ammatillisen koulutuksen yhdistäminen.

Tällä hetkellä kaikkia halukkaita ei voida ottaa kansainväliseen kouluun. Ottaen huomioon kaupungin kasvu ja lisääntyvä kansainvälinen työperäinen maahanmuutto, niin selvitetään kevään 2017 aikana mitä voidaan tehdä kansainvälisen koulun tilanteen parantamiseksi.

Selvitetään mahdollisuudet toisen ruotsin "kielikylpyluokan" perustamiseen.

2.1 Määrärahat ja investoinnit (kv)

	TOT 2015	TA 2016 yhteensä	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Kasvatus- ja opetuslautakunta							
Toimintatulot	32 048	28 195	27 020	27 020	27 154	27 478	27 803
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintamenot	311 878	314 298	316 980	312 183	307 847	311 632	320 280
Toimintakate	-279 829	-286 103	-289 960	-285 164	-280 694	-284 154	-292 477
Muutos-%		2,2 %	1,3 %	-0,3 %	-1,6 %	1,2 %	2,9 %
Investointikulut	1 318	1 865	1 815	1 815	2 145	1 355	1 270
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet							
Pysyvien vastaavien luovutustuotot							
NETTO	-1 318	-1 865	-1 815	-1 815	-2 145	-1 355	-1 270
Muutos-%		41,5 %	-2,7 %	-2,7 %	18,2 %	-36,8 %	-6,3 %

Lisätietoa toimialalle kohdistuvista tilainvestoinneista (vrt. tilapalvelujen investointiohjelma):

TILAINVESTOINNIT SIVISTYSTOIMIALA

KIINTEISTÖLIIKELAITOKSEN TILAPALVELUIDEN INVESTOINTIOHJELMA	Hyväksytty kustannusarvio	TAE 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	Valmistusvuositaavoite
Pallivahan koulun peruskorjauksen loppuosa	3 462 000	500 000	1 009 000			2018
Luostarivuoren koulun peruskorjauksen loppuosa	1 383 000	350 000				2017
Puopellon koulun peruskorjauksen loppuosa	4 398 000	1 450 000				2017
Katedralskolan (peruskorjaus)	10 413 000	1 900 000	700 000			2017
Puolalan koulu (peruskorjaus)	13 100 000	300 000	6 400 000	5 400 000	1 000 000	2019
Pansion koulu (peruskorjaus)	n/a		40 000			2022
Kakskerran koulu (uudisrakennus)	n/a			40 000		2024

TASEEN ULKOPUOLISET KOHTEET	Hyväksytty kustannusarvio	Valmistusvuositaavoite
Syvälahden koulu	26 000 000	2017
Yli-Maarian koulu ja päiväkotiki	22 000 000	2018
Raunistulan päiväkotiki	4 400 000	2016
Tallimäen kentän päiväkotiki	5 000 000	2017
Turun Suomalainen Yhteiskoulu	9 713 000	2018

VALMISTELUSSA OLEVAT KOHTEET	Valmistusvuositaavoite
Viinamäen kadun päiväkodin peruskorjaus	2018
Niitunniskantien päiväkodin peruskorjaus	2019
Talinkorventien päiväkodin peruskorjaus	2021
Piinokankadun päiväkodin peruskorjaus	2021
Varissuon koulu (peruskorjaus)	2022
Runosmäen monitoimitalo (varhaiskasvatus, nuoriso ja kirjasto)	2021
Ruiskatu 8 (ammatti-instituutti)	2019
Juhana Herttuan koulutalo (peruskorjaus)	2021
Jäkärälän päivähoitotilat	2016
Samppalinnan koulu	2021
Ammatti-instituutin tilaratkaisut (Juhannuskukkula, Aninkainen, logistiikkakoulutus)	2017

2.2 Määrärahat palvelualueittain (kh)

1.000 €			
Palvelu- tai tulosalue	Toimintatulot	Toimintamenot	Toimintakate
Yhteiset toiminnot	3 832	40 851	-37 019
Yhteinen hallinto	538	7 022	-6 483
Varhaiskasvatus	7 853	62 452	-54 599
Perusopetus	6 989	114 269	-107 279
Ruotsinkielinen kasvatus ja opetus	2 525	15 532	-13 006
Lukiokoulutus	494	22 097	-21 603
Ammatillinen koulutus	2 268	39 766	-37 499
Aikuiskoulutus	2 519	10 194	-7 675

2.4 Muutokset (kv)

Kaupunginvaltuusto

1.000 €, Kasvatus- ja opetuslautakunta	2017	2018	2019	2020
Perusopetuksen ryhmäkokojen ennallaan säilyttäminen	1 000			
Ammatilliseen koulutukseen kohdistuvien säästöjen lieventämiseen	500			

Kaupunginhallitus

-

Kaupunginjohtaja

1.000 €, Kasvatus- ja opetuslautakunta	2017	2018	2019	2020
KIKY-lomarahen leikkaus	-2 547	-2 547	-2 547	
KIKY-työnantajamaksualennus	-1 974	-1 974	-1 974	
KIKY-työajan pidennys	-343	-343	-343	
KIKY-hankintojen säästötavoite	-433	-433	-433	-433
Perusopetuksen henkilöstötavoitteen tarkennus (hyväksytään 1 miljoonan lisäys suunnittelulukuun)	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Ammatillisen koulutuksen reformi		-2 400	-2 400	-2 400

Lautakunta (muutos kaupunginvaltuuston vahvistamaan suunnittelulukuun)

1.000 €, Kasvatus- ja opetuslautakunta	2017	2018	2019	2020
Suomen- ja ruotsinkielen opetuksen henkilöstökulut	2.000			

^{*)}Lisämääräraha sisältyy lautakunnan esitykseen

3.1 Työvoiman käyttö (kv)

	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Henkilötyövuodet (htv)	3668	3665	3665**	3 670***	3610	3610	3610
Palkat ja palkkiot	140 465 937,91	139 754 613	139 257 887	137 114 907	134 873	136 491	141 355

Kaupunginvaltuuston talousarviopäätöksessä 16.11.2015 § 197 sivistystoimialan määrärahoja lisättiin 2,0 M€ ryhmäkokojen kasvun ehkäisyyn. Tämä määräraha tarkoittaa henkilötyövuosina 46 lisäystä vuodelle 2016, eli htv-luku kasvaa 3619:stä 3665:een.

** Kasopelk §126 14.9.2016 päätös

*** Otettu huomioon perusopetukseen ja ammatilliseen koulutukseen kohdennettu 1,5 milj. €

3.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Käytössä olevat tilat ja alueet	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tilat yhteensä (m ²)	332 796	321 603	320 353	320 353	328 467	335 607	335 607
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	332 796	321 603	320 353	320 353	328 467	335 607	335 607
Muut tilat (m)							
Alueet yhteensä (ha)							
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	47 145 409	50 649 814	51 257 699	51 257 699	52 817 250	54 502 419	55 688 291

Lisätietoja:

TAE 2017 luvut perustuvat 16.2.2016 hetken ennusteeseen vuoden 2017 tila- ja vuokramääristä. Huom. TA2017 lukuun ovat vaikuttaneet seuraavat kohteet:

- Mikaelin koulun Agan yksikön siirtyminen Samppalinnan kouluun syksyllä 2016
- Yrittäjäyyskasvatuksen tilan (AI) valmistuminen Kupittaaalle syksyllä 2016
- Logistiikkakoulutuksen väistötilojen valmistuminen kesällä 2016 ja Amiraalistonkadun tiloista luopuminen
- Kiinamyyllyn koulun mahdollinen tiloista luopuminen 2017 aikana
- Juhannuskukkulan yhdestä osakokonaisuudesta luopuminen vuoden 2016 loppuun mennessä

Arviot vuosien TS 2018-2020 tila- ja vuokramääristä pohjautuvat TAE 2017-lukuun sekä olettamukseen, että seuraavat tilahankkeet toteutuvat:

TS 2018:

Syvälahden koulu ja päiväkotito 7/2018 alkaen, samalla luopuminen Lautturinkadun päiväkodista ja alueen parakeista.

Rauninaukion päiväkodin korvaava tila (Kastun koulun tontti) 1/2018 alkaen, samalla luopuminen Rauninaukion ja Paltankadun päiväkodista.

Sofiankadun päiväkodin korvaava tila (Tallimäen kenttä) 1/2018 alkaen, samalla luopuminen Sofiankadun päiväkodista.

TS 2019:

Yli-Maarian koulu ja päiväkotito 1/2019 alkaen, samalla luopuminen Moision koulun puurakennuksesta ja Tommilankadun tiloista sekä mahdollisesti osasta Halikonkadun tiloista.

Puolalan koulun peruskorjauksen valmistuminen 8/2019.

Ruiskatu 8 käyttöön otto 8/2019, samalla luopuminen Kellonsoittajakadun, Lemminkäisenkadun (aiku), Syreenikujan ja Inkilänkadun tiloista.

TS 2020:

4.1 Strategiset tavoitteet (kv)

Tavoite 1: Monipuolistetaan varhaiskasvatuksen palvelutarjontaa yhteistyössä yksityisten toimijoiden kanssa	Strateginen linjaus: 2.2.5				Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.8.		
	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Kunnallisen ja yksityisen päivähoiton suhteellinen osuus (%)	72/28	72/28	70/30	70/30	Mikäli tavoite toteutunut 2017, päätetään seuranta strategisena tavoitteena.	Mikäli tavoite toteutunut 2017, päätetään seuranta strategisena tavoitteena.	Mikäli tavoite toteutunut 2017, päätetään seuranta strategisena tavoitteena.
Tavoitteen kuvaus: Varhaiskasvatuksen palveluiden asiakaslähtöisyyttä kasvatetaan laajentamalla yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteena on nostaa yksityisen palvelutuotannon osuus 30%:iin.							

Tavoite 2: Palveluverkon tarkastelu	Strateginen linjaus: 2.2.6.				Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.2, 2.2.8.		
	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Palveluverkon tarkastelu tehdään ja esitetyt toimenpiteet toteutetaan.		tehdään keväällä	ks. tavoitteen kuvaus	ks. tavoitteen kuvaus	tehdään keväällä 2018 tarvittavat päätökset		tehdään keväällä
Tavoitteen kuvaus: Valmistellaan seuraava palveluverkkoselvitys vuoden vaihteessa 2017/2018.							

Tavoite 3: Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen	Strateginen linjaus: 2.2.2				Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.1, 3.2.3		
	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Siirytään perusopetuksen 4.-9.-luokilla uudenlaiseen oppimisympäristöön ja toteutetaan laaja opettajien koulutusohjelma			Henkilökohtaiset päätelaitteet kaikilla 4. ja 7.-luokkalaisilla	Henkilökohtaiset päätelaitteet kaikilla 4. ja 7.-luokkalaisilla	Henkilökohtaiset päätelaitteet kaikilla 4.-5. ja 7.-8.-luokkalaisilla	Henkilökohtaiset päätelaitteet kaikilla 4.-9.-luokkalaisilla	Henkilökohtaiset päätelaitteet kaikilla 4.-9.-luokkalaisilla
Tavoitteen kuvaus: Luodaan malli henkilökohtaisten päätelaitteiden hankintaan kaikille oppilaille 4.-9.luokilla. Tuetaan oppimisympäristöjen kehittämistä projekteilla, opettajien koulutuksella ja vertaistuellla.							

4.2 Strategiset hankkeet (kh)

Hyvinvointi ja aktiivisuus

Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi	Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki Strateginen linjaus: 3.1.4			Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.7			
	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Arviointikriteerit:							
Nuorisotyöttömien osuus	13,2 %	-	13,0 %	13,0 %			
Työllisyysmäärärahan vaikuttavuus: Henkilöitä aktivointi- ja työkykypalveluiden piirissä Kokonaisasiakasmäärä Uusien asiakkaiden määrä	1031 2384 1844	- - -	1400 3300 2300	1400 3300 2300			
Työmarkkinatuen kuntaosuudella olevien ohjausaktiivointitoimiin	ei tietoa	600	1100	1100			
Aktiivointiaste *	ei tietoa	ennuste 1100 → 37 %	42 %	42 %			
Tavoitteen kuvaus: Nuorisotyöttömien osuuden vähentäminen ja kunnan maksuosuuden vähentäminen toimenpiteillä, jotka toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa huomioiden opiskelu ja toimintakyky.							
* Aktivoidut (asiakkuuden lopettamisyyinä on: työllistetty, opiskeluun siirtynyt, kuntouttavassa työtoiminnassa olevat, Koho-harjoittelussa olevat) jaettuna kokonaisasiakasmäärällä 3000							

Terveiden elämäntapojen edistäminen	Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen Strateginen linjaus: 2.1.1			Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.2, 2.3.1, 2.3.7			
	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Arviointikriteerit:							
Ylipainoisten lasten ja nuorten osuus: - 4 vuotiaat - 5 lk - 8 lk	-	-	Pohjaluku käyttöön	Pohjaluku käyttöön			
Turkulaisten koululaisten fyysinen toimintakyky (Move). Vertailu kansalliseen viitearvoon: 5 lk tytöt ja pojat - 20 m viivajuoksu - vauhditon kolmiloikka - ylävartalon kohotus	-	Ensimmäinen Move-mittaus	Pohjaluku käyttöön	Pohjaluku käyttöön			

- Etunojapunnerrus							
- Liikkuvuus							
- Heitto-kiinniottoyhdistelmä							

Tavoitteen kuvaus: Tavoitteena turkulaisten perheiden kannustaminen terveiden elämäntapojen omaksumiseen. Toimenpitein lisätään lasten ja nuorten liikkumista ja aktiivisuutta sekä vähennetään ylipainoa.

Vanhemmuuden tuki	<i>Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i> <i>Strateginen linjaus: 2.1.1 ja 2.1.2</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.1</i>			
Arviointikriteerit:	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Lastensuojelun piirissä olevien 0-17 v osuus ikäryhmästä	8 %		Osuus pysyy alle Kuusikko-kuntien keskiarvon	Osuus pysyy alle Kuusikko-kuntien keskiarvon			
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen	Suunnitelma valmistelussa		Toimeenpano suunnitelman mukaisesti	Toimeenpano suunnitelman mukaisesti			

Tavoitteen kuvaus: Vanhemmuutta tukemalla luodaan edellytyksiä perheiden itsenäiselle selviämiselle ja ehkäistään ongelmien kasautumista ja muuttumista vaikeammaksi. Perhe kokonaisuutena ja vanhemmuus huomioidaan kaikissa palveluiden järjestämisessä.

Yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentäminen	<i>Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i> <i>Strateginen linjaus: 2.1.1</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.3, 3.1.4</i>			
Arviointikriteerit:	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus % (ATH)							
- 20-54 -vuotiaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	10,3%/ 9,4%	-	Laskee	Laskee			
- 55-74 -vuotiaat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	11,6%/ 7,3%	-	Laskee	Laskee			
- +75-vuotiaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	12,4%/ 12,4%	-	Laskee	Laskee			
Ei yhtään läheistä ystävää % oppilaista (Kouluterveyskysely 2013)							
- 8-9lk (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	8,1%/ 8,4% (2013)	-	Laskee	Laskee			
- Lukion 1. ja 2. vuosikurssit (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	6,0%/ 6,4% (2013)	-	Laskee	Laskee			
- Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	6,4%/ 7,5% (2013)	-	Laskee	Laskee			

Kiusaamiseen ei ole puututtu koulun aikuisten toimesta % (Kouluterveyskysely 2013)							
- 8. ja 9. luokan oppilaat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	69,8%/68,1% (2013)	-	Laskee	Laskee			
- Lukion 1. ja 2. vuosikurssin oppilaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	91,2%/88,7% (2013)	-	Laskee	Laskee			
Tavoitteen kuvaus Lasten ja työikäisten yhteisöllisyyden lisääminen ja ikäihmisten yksinäisyyden vähentäminen mm. palveluohjauksen keinoin.							

5.1 Henkilöstön työhyvinvointi (kh)

Henkilöstöohjelman painopistealue	Ohjelman alatavoite	Kaupungin tavoite 2017	Toimialan TAE 2017	Toimialan TA 2017
Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia.	Työssä jaksamista tukeva henkilöstöpolitiikka	Sairauspoissaolot alla suurten kaupunkien keskiarvon (kaupungin tasolla)	Sivistystoimialan sairauspoissaolon (%) aleneminen edellisiin vuosiin verrattuna	Sivistystoimialan sairauspoissaolon (%) aleneminen edellisiin vuosiin verrattuna
Aktiivinen osaamisen ennakointi	Urapolkujen aktiivinen seuranta	Varhe-maksu alle suurten kaupunkien keskitason (kaupungin tasolla)	Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden määrä	Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden määrä
Turku on vetoimainen työnantaja	Taloudellisesti vastuullinen palveluiden tuottaminen	Henkilötyövuosien aleneminen edellisestä vuodesta	Sivistystoimialan HTV-tavoite asetetaan sopimuksen kohdassa "Resurssien käyttö" ja on 3610	Sivistystoimialan HTV-tavoite asetetaan sopimuksen kohdassa "Resurssien käyttö" ja on 3610

			son						
lukiokoulutus	5/6	4/6	alle keskita- son	keskitasolla	keskitasolla	keskitasolla	keskitasolla	..	.
ammattillinen koulutus (käyttökustannukset sis. poistot suhteessa saatuun valtiosuuteen, %	100,1	99,9	101,1						

*Lapsia kunnan järjestämässä ja tukemassa päivähoidossa sekä kotihoidon tuella yhteensä

7.1 Muu kaupunkitasoinen ohjaus (kh)

Ohjausasiakirja	Ohjaustieto
KuntaKesu	